

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen 2025 TAE

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto 10.10.2024
Traficom lausunto

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen, talousarvioesitys 2025

- Liikenne- ja viestintävirasto Traficom vastaa
  - Suurten (4kpl) ja keskisuurten (10kpl) kaupunkiseutujen valtionavustuksista
  - Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot ja kehittäminen –määrärahan kohdentamisesta ELY-keskuksille
  - Lentoliikenteen ostoista
  - Kehittämishankkeista sekä liikkumisen ohjauksen valtionavustuksista
- Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa junaliikenteen ostosopimuksesta
  - Traficom mukana valmistelemassa raideliikenteen avautumista 2030-luvulla

Määräraha	1 000 euroa
Junaliikenteen ostot	34 870
Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot ja kehittäminen (ELY)	32 329
Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	9 750
Keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	8 125
Lentoliikenteen ostot	21 000
Kehittämishankkeet	750
Liikkumisen ohjaus	600
Yhteensä	107 424

Kaupunkiseutujen ja ELY-keskusten joukkoliikenne

- Joukkoliikenneviranomaisilla haastava taloustilanne tuleville vuosille, vaikka matkustajamääräkehitys on ollut hyvää
  - Linja-autoliikenteen kustannusindeksin nousu n. 18% vuodesta 2020 (8/2024 indeksi), alv.-korotus sekä valtion rahoituksen vuoden 2024 leikkaukset
  - Vaikutukset palvelutasoon sekä lippujen hintoihin
- Suurten kaupunkiseutujen (HSL, Oulu, Tampere, Turku) sekä osan keskisuurista (Lahti, Jyväskylä ja Kuopio) valtionavustus sidottu valmistuviin MAL-sopimuksiin
  - Valtion rahoitusosuus suurilla noin 4% ja keskisuurilla noin 15% liikennehankintojen nettokustannuksista
- ELY-keskusten määräraha ei vastaa kustannusindeksin nousua
  - Palvelutason leikkaukset, kuntarahoitusosuuksien kasvattaminen, kuntien valtionavustuksien leikkaaminen

Junaliikenteen ostot

- Tällä hetkellä toimivalta junaliikenteen ostoissa on Liikenne- ja viestintäministeriöllä, joka on neuvotellut nykyisen ostoliikennesopimuksen VR:n kanssa vuoteen 2030 loppuun asti.
  - Sopimuksen arvo on vuosittain noin 35 M€
  - Sopimuksessa kalusto, ylläpito, lipputulo yms. riski on VR:llä.
- Traficom on kerännyt tietopohjaa henkilöjunaliikenteen järjestämisen kokonaisuudesta uutta kilpailutuskautta varten sekä kartoittanut alueiden näkemyksiä alueelliseen junaliikenteeseen liittyen
- Selvityksen on tarkoituksena toimia tukena valtioneuvoston päätöksenteossa liittyen uuteen kilpailutuskauteen.